

Vår referanse:

Deres referanse:

Dato:

29.09.2026

parat

Til:

Justis- og beredskapsdepartementet

P.b 9029 Grønland
0133 Oslo

Tlf 21 01 36 00

post@parat.com
parat.com

NO 971 480 270

NOU 2026: 8 Samarbeid og informasjonsdeling for å forebygge kriminalitet

Parat organiserer ansatte i flere av tjenestene som skal forebygge kriminalitet. Ansatte i politiet, NAV, skolen, barnevernet og helsetjenestene sitter ofte med hver sin del av informasjonen. Når opplysningene ikke ses i sammenheng, kan muligheten til å gripe inn tidlig gå tapt.

Parat støtter en ny lov, men den må gjøre det klart når nødvendige opplysninger kan deles. Uklare regler kan føre til at ansatte deler for lite og for sent, eller deler uten å være trygge på at de har lov.

Samfunnsvernet må få større plass

Den enkeltes rett til privatliv må veie tungt. Samtidig må loven ta hensyn til samfunnets behov for å forebygge kriminalitet og beskytte dem som kan bli rammet.

Når det foreligger en konkret og begrunnet bekymring innenfor områdene utredningen gjelder, må tjenestene kunne dele nødvendige opplysninger tidlig nok til å handle. Deling etter loven skal ha som formål å forebygge kriminalitet og gi grunnlag for hjelp og beskyttelse.

Loven skal ikke brukes som en omvei eller snarvei til etterforskning eller sanksjoner. Å avgjøre hva som kan deles, er krevende og kan få store konsekvenser for den det gjelder, tilliten til tjenestene og den ansatte som tar avgjørelsen.

Deling må derfor være nødvendig og forholdsmessig og begrenses til relevante mottakere og opplysninger. Kravene til dokumentasjon må ligge fast, og den berørte skal som hovedregel få medvirke. Reglene må åpne for unntak når medvirkning på forhånd kan sette noen i fare.

En lov ansatte faktisk kan bruke

Parat støtter en lov for de tre områdene utredningen gjelder. Vi vil ikke slutte oss til mindretallets forslag om en annen avgrensning og flere vurderingsmomenter i lovteksten. Flere detaljer kan gjøre ansatte mer tilbakeholdne. Reglene må derfor være forståelige også for ansatte som ikke er jurister. Kravene om konkret begrunnet bekymring, nødvendighet og forholdsmessighet gir rom for faglig skjønn. Veiledningen bør gi eksempler på deling om dem som kan bli rammet og dem som rekrutterer unge.

Vilkåret i § 4 bokstav a om kriminalitet som «kan få vesentlige negative konsekvenser for deres utvikling» må kunne brukes tidlig. Når konkrete holdepunkter tyder på at en ungdom trekkes inn i alvorlig kriminalitet, skal ikke ansatte måtte forutsi følgene før nødvendige opplysninger kan deles. Dette bør presiseres i veiledningen.

Fast samarbeid i hele landet

Den danske rettsplejeloven § 115 knytter delingsadgangen til etablerte samarbeidsformer. Utvalgets flertall har gode innvendinger mot å kopiere løsningen: Personer må kunne medvirke, og nødvendig deling må også kunne skje utenfor faste møter. Likevel bør vi ta med oss koblingen mellom en tydelig hjemmel og et samarbeid som faktisk finnes lokalt.

Parat mener alle kommuner må ha en fast struktur for samarbeid med politiet og relevante tjenester om de tre forebyggingsområdene. Der SLT fungerer, må det bygges videre på dette. Andre kommuner må finne en egnet ordning, alene eller sammen med nabokommuner. De nasjonale anbefalingene må ta utgangspunkt i etablerte ordninger, uten å skape parallelle møter og strukturer eller mer rapportering. Samarbeidet må fungere i alle kommuner, også når ansatte slutter eller bytter jobb.

Det må være klart hvem som tar imot en bekymring, hvem som vurderer deling og hvem som følger opp. Politiet skal delta, men ikke overta ansvaret til skolen, barnevernet, helsevesenet eller sosialtjenesten. Ansatte må kunne ta direkte kontakt når saken ikke kan vente til neste møte.

Ansvar og ressurser

Staten må finansiere samordning og opplæring. Arbeidsgiverne må gi ansatte praktisk opplæring, tydelige rutiner og tilgang til faglig og juridisk støtte. Ansatte skal ikke stå alene med ansvaret for uklare regler.

Tillitsvalgte må involveres når ansvar og arbeidsmåter endres.

Tjenestene må ha kapasitet til å handle når opplysninger er delt. Det må undersøkes om loven gir tryggere og mer enhetlig praksis. Informasjonsdeling har bare verdi dersom den fører til tidligere hjelp, beskyttelse og bedre oppfølging.

Med hilsen
Parat

Unn Kristin Olsen
Leder

Arve Sigmundstad
Fagsjef, samfunns-
og myndighetskontakt